

Lauka demonstrējumi

Preiļu raj. z/s “Meldri” tika ierīkots demonstrējums “Vasaras rapša sēklu ražas iegūšanas iespējas bioloģiskajā saimniecībā” Tā mērķis noteikt piemērotāko vasaras rapša audzēšanas tehnoloģiju bioloģiski saimniekojot.

Demonstrējums ierīkots velēnu podzolētā mālsmilts augsnē, organisko vielu saturs 3,3%. Lauks meliorēts. Priekšaugš-rudzi.

Demonstrējuma varianti:

- 1) kontrole,
- 2) trihodermīns+lignosilīcijs,
- 3)trihodermīns+azotobakterīns.

Rapsis sēts 16.05.2003. Sēklu samitrināja (atšķaidot trihodermīnu ar ūdeni) un atstāja uz 4—5 h lai ievelkas, pievienojot vienā variantā sauso lignosilīciju, bet otrā — azotobakterīnu. Lignosilīcijs sējot tika sajaukts ar rapša sēklu.

Trichoderma satur dzīvas sēnes *Trichoderma harzianum* šūnas. Šī sēne ir spēcīgs patogēno sēņu antogonists; tas veiksmīgi konkurē ar patogēniem par ierobežotu barības avotu izmantošanu; parazitē patogēnu hīfās un izdala antibiotikas, kas nomāc vai nonāvē patogēnus. Preparāts veicina sēklu dīgšanu, augu augšanu, mazina slimošanu. Līdz ar

to nodrošina profilaktisku efektu un atveseļo augsni. Tika lietots mitrais preparāts 200g kg⁻¹.

Lignosilīcijs — augu attīstības aktivizators. Preparāta pozitīvā iedarbība uz augu attīstību ir saistīta ar augu šķiedras lignocelulozes kompleksa, kā arī ar silīcija klātbūtni. Tas stimulē apjomīgākas sakņu sistēmas attīstību, kā arī auga virszemes daļas spēcīgu attīstību.

Azotobakterīns — arī satur dzīvas baktēriju *Azotobacter spp.* šūnas. Tās brīvi dzīvo augsnē, saista atmosfēras slāpekli un pārvērš to augiem izmantojamās savienojumos. Deva 5 kg ha⁻¹.

Tā kā pavasaris bija vēss un lietains kaitēkļu bojājumi nebija tik ievērojami, lai tos speciāli

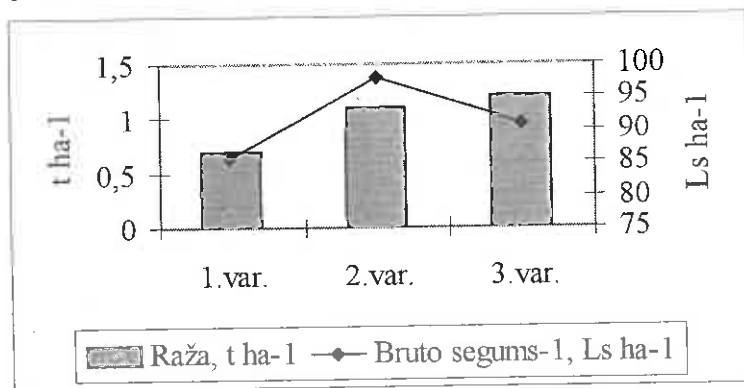
apkarotu. Krustziežu spradzis — 3—5% bojājumi uz lapām vai 0,3% uz auga. Krustziežu spīdulis — 1 uz auga; 0,5—1% bojātas pākstis.

No sākuma, vēsā laika dēļ, rapsis attīstījās lēni un nezāles sāka daļu rapša nomākt, bet vēlāk, kļūstot laikam siltākam, rapsis sakuploja un pārspēja nezāles.

Atšķirības pa variantiem: tomēr lielāka raža bija no apstrādes ar biopreparātiem. Kontroles variantā tika iegūts tikai 0,66 t ha⁻¹, bet pārējos 1,1 un 1,2 t ha⁻¹. (1.att.). Pēc bruto seguma aprēķina, rapsis variantā trihodermins+ azotobakterīns ir devis vislielāko ekonomisko efektu Ls 98,00.

1. attēls

Ekonomiskā efektivitāte vasaras rapša audzēšanā bioloģiskā lauksaimniecībā z/s Meldri

Secinājumi

Preiļu rajonā ar katru gadu pieaug interese par bioloģisko lauksaimniecību, jo jau vairākus gadus sekmīgi darbojas Preiļu Eko-zemnieku biedrība, kurā apvienojušās 60 saimniecības, no kurām 44 ieguvušas “Vides kvalitāte-EQ” sertifikātu.

Šī gada vēsais un lietainais pavasaris, kā arī augusta lietavas, atstāja negatīvu ietekmi uz rapša ražu.

Varianti ar biopreparātiem apstrādātu sēklu ir devuši lielāku ražas pieaugumu nekā sējot bez. Salīdzinoši, rapša graudu rupjums ar biopreparātiem apstrādātajā laukā, ir lielāks nekā kontrolē un tas nozīmē, ka ir jālieto pie sēklu apstrādes gan trihodermins, gan azotobakterīns vai lignosilīcijs.